

Toplumun İslahı için Eğitim ve Öğretim

Bahai Uluslararası Toplumu'nun Kadının Statüsü Komisyonu'nun 55. Oturumuna Sunuşu
22 Şubat 2011

Toplumların ve ulusların refahı ve gelişimi için kadınların ve kızların eğitim ve öğretiminin çok önemli olduğu artık açıkça kabul edilir hale gelmiştir. Bu eğitimin faydaları geleneksel olarak ekonomik büyüme bakımından ifade edilmiştir. Fakat maddi refah kadınların ve kızların toplumu şekillendirmedeki katılımlarına etki eden birçok durumdan yalnızca bir tanesidir. Bu katılımda herhangi bir anlamlı ve sürdürülebilir artışı gerçekleştirmek için gelişimin doğası, çağdaşlık ve bilgi üretme etkinlikleri düzenlemek ile ilgili daha esaslı bir diyalog gerekecektir.

İnsanoğlu sadece maddi ve sosyal değil aynı zamanda özgür iradesi olan, amacı ve gerçeği araştırmasını sağlayan vicdana sahip ruhani bir varlıktır. Bu temel insani arayışın peşine düşecek özgürlük olmadığı takdirde ne onur ne adalet ne de gelişim tam manasıyla mümkün değildir. Bahai Uluslararası Toplumu, gelişimi, tüm bireylerin içsel kapasitelerinin, ruhani niteliklerinin^[1] gelişmesine ve kendi toplumunun ilerleyişine katkıda bulunmasına olanak tanıyan küresel bir girişim olarak anlar. Gelişim; adalet, hak, karşılıklık ve ortak refah ile nitelenen bir toplumsal düzen kurmak için hem kadının hem erkeğin birlikte çalışmalarına ihtiyaç duyan bir kurumdur. Eğitim, bilim ve teknoloji sistemleri insanoğlunun hem maddi hem de ruhani boyutlarını yansıtacak bir biçimde ve herkesin toplumun ıslahında kendisinin haklı rolünü oynamasına izin verecek bir biçimde düzenlenmelidir.

Dünyanın bilgi üreticileri ve bilgi kullanıcıları olarak ayrılması; eğitimin, bilimin, teknolojinin ve bunların yanı sıra yönetim ve politika geliştirmenin nitelik ve meşruluğu için derin imalar içeren bugünkü dünya düzeninin zayıf bir özelliğidir. Eğer insanlığın çoğunluğu başka bir yerde yaratılmış teknolojinin kullanıcıları olarak kabul edilmeye devam ederse sürdürülebilir ve anlamlı gelişimin kök salması ihtimali yoktur^[2]. Eğer bilgiye ulaşmak tüm insanoğlunun hakkıysa üretilme, uygulanma ve yayılmasında yer almak her bireyin üstlenmesi gereken ve üstlenmesine yetki verilmesi gereken bir sorumluluktur^[3]. Mevcut bilgi akışının düzeltilmesi –‘Kuzey’den ‘Güney’e, kırsaldan kentsele, erkekten kadına- gelişimi ‘çağdaşlaşmanın’ dar bir bakış açısıyla anlaşılması algılanışlarından özgür kılacaktır.

Dünya çapındaki Bahai toplumunun eğitim ve toplum oluşturma alanındaki deneyimi göstermiştir ki bazı kavramlar, müfredat geliştirmeyi de içeren eğitimsel süreçleri, bireylerin ve toplumun değişimi demek olan nihai hedeflerine doğru kılavuzlamada özellikle göze çarpar. Bu kavramlar şunları kapsar:

- **Ruhani ve ahlaki eğitim.** Eğitim alanında ruhani ve ahlaki gelişim zihinsel ve mesleki eğitimden sıklıkla ayrılagelmiştir. Bu ayrım sıklıkla asil hoşgörü ve saygı niyetlerinden ortaya çıkmıştır. Yine de kabul edilmelidir ki tüm toplumlar genç insanlar arasında yozlaştırıcı düşünce ve davranış modellerini destekleyen siyasi, ekonomik ve kültürel menfaatler tarafından nitelenir. Bu yüzden gelişen bir dünya medeniyeti kurma görevinde, ruhani, ahlaki ve etik prensipler üzerinde düşünme ve onları uygulama yeteneğini vermek zorunlu olacaktır.

- **Öğrencileri ve öğretmenleri yeniden ele almak.** Her eğitim programı insan doğası hakkında temel varsayımlara dayanır. Sürdürülebilir gelişimi başarmak bu yüzden hem öğrencilerle hem de öğretmenlerle ilgili temel kavramları yeniden düşünmeye bağlı olacaktır. Doldurulmayı bekleyen boş bir kap olmaktan çok öte olan çocuk, “paha biçilemez değerde cevherlerle dolu bir maden ocağı” olarak görülmelidir. Hazinesinin insanlığın yararı için açığa çıkarılması ve geliştirilmesi sadece eğitim vasıtası ile olur. Benzer bir biçimde aslında övgüye değer meslekleri uzun zaman gözden kaçmış ve takdir edilmemiş öğretmenler de kabul etmelidirler ki; eğer zihne ek olarak karakter düzeyinde de bir değişime sebep olmak istiyorlarsa, her şeyden önce öğrettikleri prensipleri hayata geçirmeli ve o prensiplerin birer örneği olmalıdırlar.
- **Düzenli öğrenme ve katılım.** Katılım kavramı da aynı şekilde yeni bir bakış açısıyla ortaya çıkıyor. Etkin katılım her toplumun kendi güçlü yanlarını ve ihtiyaçlarını belirlemesine; yeni fikirler ve yöntemler, yeni teknolojiler ve süreçler denemesine ve sonunda kendi gelişiminin ana etkeni haline gelmesine imkan veren bir şekilde sistematik bir öğrenme süreci gerektirir. Katılımcı gelişimi pekiştirmenin ilk adımlarından biri, artan sayıda bireylerin toplum yaşamının şartlarını geliştirmek için bilgiyi üretme ve uygulamada sürekli bir çaba içerisinde olarak, hareket, hareket üzerine düşünme ve toplu tefekkür ile nitelenen öğrenme süreçlerine dahil olmasını desteklemektir.
- **Bireysel ve toplumsal değişim.** İnsan toplumunun değişimi hem bireyin değişimini hem de yeni toplumsal yapıların bilinçli bir biçimde yaratılmasını gerektirir. Bireyler eğitilmeli ve güçlendirilmesi, fakat onları şekillendiren kültürel, bilimsel ve teknolojik, eğitsel, ekonomik ve toplumsal koşullara da özen gösterilmelidir. Bireylerin gelişimi ve yeni toplumsal yapının kurulması arasındaki devamlı etkileşim toplumsal değişim için bir yol sağlar ve hem duyarsızlığı hem de şiddeti önler.
- **Küresel dayanışma.** Kadınların ve kızların eğitimi ve terbiyesindeki engellerin ortadan kaldırılması ile ilgili güçlükler ortak güvenliği, insan haklarının teşvikini, çevresel sürdürülebilirliği ve tarafsız ve adil bir ekonomik düzeni destekleyen bir küresel yönetim sistemi gerektirecektir. Bu sistemin ayırt edici özellikleri arasında ortak vekillik ilkesine bağlılık ve onun herhangi bir parçasının çıkarının ancak tümünün çıkarının korunması ile en iyi bir şekilde elde edilebileceği anlayışı vardır.

Artan sayıda kadın ve kızların eğitim ve öğretime erişimini, bilim ve teknolojiyi üretme ve kullanmada etkin bir rol oynamasını mümkün kılmak sadece teknoloji ya da ekonomi ile ilgili bir konu değildir. Bu konu daha ziyade ulusların ve toplumların; gelişim, insan doğası, bilgi üretim ve paylaşım süreci, ilerleme ve çağdaşlık ile ilgili çok daha geniş kapsamlı bir varsayımlar dizisine cevap vermesini gerektirir. Saf faydacılığın taktik ve stratejilerinde de olduğu gibi siyasi anlaşmaların da tek başına yetersiz olduğu anlaşılacaktır. Ancak kendi toplumlarının ıslahı için omuz omuza çalışan kadın ve erkeğin eşitliği bir prensip seviyesine yükseldiği zamandır ki, insan ruhunun gerçek potansiyeli açığa çıkacaktır. Hak, adalet ve cömertlik prensipleri program değerlendirmenin ölçütleri olduğunda ve insan doğası sadece maddi boyutu yerine bütünüyle ele alındığında gerçek gelişme başlayacaktır.

[1] Diğerleri arasında bunlar, farklı görüş ve anlayışları açıklama kapasitesini, yeni bakış açılarına açık fikirlilikle bakma kapasitesini, farklılıkları bir güç kaynağı olarak görme kapasitesini, yerel bir toplumun durumunu teşhis etme ve arzulan duruma ulaşmak için çalışma kapasitesini, diskuru ahlaki ve ruhani prensip seviyesine yükseltme kapasitesini, ve kendini ifade etme kapasitesini içerir. Ruhani nitelikler ise güvenilirlik, adalet, dürüstlük, doğruluk, benlikten arınmışlık ve alçak gönüllülüğü kapsar.

[2] Herhangi bir kültürün bilimsel etkinlik organizasyonu gibi teknolojik etkinlik de kültürel, toplumsal, ekonomik ve siyasi güçlerden güçlü bir şekilde etkilenir. Örneğin gelişmekte olan ülkelerde tarımsal işlerin çoğu düşük gelirli kadınlar tarafından yürütülmesine karşın, bu ülkelerde tarımsal teknolojilerin başlıca kullanıcıları ve şekillendiricileri erkekler olmuştur. O halde anahtar bir meydan okuma, teknolojik ihtiyaçları belirlemek için şartları yaratmak ve kadınların kapasitelerini güçlendirmek, toplumsal ihtiyaçlar ve kaynak kısıtlılıkları ışığında teknolojiler yaratmak ve uyarlamaktır. Kadınlar başka yerde geliştirilmiş teknolojilerin pasif kullanıcıları olmaktan, kendi ailelerinin ve toplumlarının ihtiyaçlarına hitabeden teknolojiyi şekillendirmede aktif rol oynayan bireylere nasıl dönüşebilirler? Teknolojik gelişme süreçleri dünya insanlarının, özellikle mevcut pazar güçleri tarafından marjinalleştirilenlerin temel ihtiyaçlarını daha iyi yansıtmak için nasıl şekillendirilebilir? Bu gibi sorular bizi ‘modern teknoloji’yi başka bir ışık altında ele almaya zorlar – yerel olarak tanımlanmış ihtiyaçlara hitabeden ve toplumun maddi, sosyal ve ruhani refahını bir bütün olarak ele alan teknoloji olarak.

[3] Bilimsel ve teknolojik faaliyetin her yerdeki insanların bu gibi etkinliklere katılımına izin verecek şekilde nasıl organize edileceği sorusu gelişmenin merkezi bir meydan okumasıdır. Dünyanın çoğu, özellikle kadınlar ve kızlar bilime ulaşamamaktadırlar. ‘Modern’ bilimsel bilgi çoğunlukla, giderek artan bir biçimde sanayileşmiş ülkelerde bulunan ve özel şirketlerin sahip olduğu uzmanlaşmış araştırma merkezlerinde ve üniversitelerde üretilmektedir. Modern bilimin sınırındaki kurumlar paha biçilmez bir rol oynarken, bilgiyi insanlığın refahını tarafsız bir şekilde geliştirme amacı için uygulamak, eskisinden daha büyük bir fikir çeşitliliğinin katılımını gerektirir. Düşünmeye ihtiyacımız var: Bilim dallarında erkek önderliğindeki araştırmanın ima ve anlamları nelerdir? Kadınlar başka sorular sorarlar mıydı? Başka araştırmalara fon ayırırlar mıydı? Dünyada yeni bilimin %95’inin, dünya nüfusunun ancak beşte birini oluşturan ülkelere yaratıldığını göz önüne alırsak, çok sayıdaki ülke ve kültürlerin bilimsel bilgi üretiminde olmayışı neler anlatmaktadır?

Kaynak URL: <http://www.bic.org/statements/education-and-training-betterment-society>